

FIGYELŐ

Szépirodalom

HORVÁTH PÉTER:
Bogárvérrel

Utópisztikus kép a 21. századból: M. S. mester *Mária látogatása Erzsébetnél* című festménye köszön vissza az óriásplakátokról, a metrókocsik koszlott, graffitikkal karcos üvegét Nyulacska sorsának aprócska bekezdései kendőzik el. 2011 júniusában egy ország várja izgatottan a könyvhetet, hiszen a sok kiváló újdonság között – minő szenzáció! – végre megjelenik „a magyar *Rózsa neve*”.

A kép a valóságban: a Kortársban, a Tiszatájban, az Alföldben és a Holmiban az elmúlt néhány évben már jelentek meg részletek a regényből, az e folyóiratokat olvasók egy része talán várta a teljes művet. Egy-egy interjú itt-ott a szerzővel, kellemes dedikálások a Vörösmarty téren, s persze szó sincs „a magyar *Rózsa nevééről*”. Ami valójában nem baj, a megállapítás nem is különösebben helytálló, arra volna alkalmas csupán, hogy reklámszlogenként felkavarja egy jó regény körül az állóvizet.

Az izgalmas középkori kémtörténet, afféle korabeli politikai krimi a 15. század utolsó harmadának Magyarországon, Selmeceen játszó-

dik. Elbeszélője Andreas, a bicebóca, nyúlszájú, vézna, nincstelen fiú, aki tizenegy évesen árván marad, s útja a közeli domonkos kolostorba vezet. A szerencsétlent megtűrik, szolgálhatja a rend szerzeteseit, saját bőrén tapasztalhatja meg a keresztény testvéri szeretet minden megnyilvánulását. Nyulacska – így nevezi a fiút mindenki, aki ismeri – különös képességgel áldotta és verte meg az Isten: emlékezete híven megjegyyez mindent, amint valaha látott, hallott vagy olvasott. Bogárvérrel írja titkos feljegyzéseit arra a néhány lapra, amit sikerült elcsennie, s amikor mindegyik megtelik, egyszerűen felülírja a korábbiakat új jegyzeteivel.

A regény nyelve különös elegye a 21. századi és a némiképp korhű középkori beszédmódnak; mintha az elbeszélés mód tekintetében is a szent és a profán esszenciája, elmentmondásos viszonya jelenne meg, a könyv változatos jeleneteihez, eseményeihez hasonlóan.

A fiú nem mindennapi memóriája a rend apátjának figyelmét is felkelti, s ezekben a látszólag békés, ám a felszín alatt törékeny időkben, amikor Mátyás utódlása központi kérdés, kémet nevel Nyulacska-ból. A mindenütt csak láb alatt levő, je-

lentéktelen kolostorszolga felbecsülhetetlenül értékes információkat gyűjt az apátnak, akinek legnagyobb álma, hogy bármi áron újjáépítse a Katalin-templomot, ezzel hirdette Isten dicsőségét és a kolostor hatalmát a Mária-templomot és a plébániát preferáló selmeciek számára.

Nyulacska jó ideig nem ismeri fel, mire is használja őt pontosan az apátúr, éppen elegendő kihívás elé állítja saját helyének keresése. Bogárvérrel feljegyez mindent, nem tudván mi fontos és mi lényegtelen; mindent megtesz, hogy létének értelmét megtalálja. Folyamatosan figyel, kutat, szenved, kérdez és érez: megaláztatást, szenvedést, szerelmet, megvetést. Minden eseményről általa értesülünk, az ő szemszögéből látjuk az egész történetet, néha előre, máskor visszautazva az időben, mintha lapozgatnánk a később már csak a fiú elméjében teleírt lapokat: „A százhetvennegyedik lapnál tartok, de tudom, mi áll a huszadikon, harminchetediken. Bármelyiket lapozom fel a fejemben, előre is, hátra is belátom onnan az egészet. [...] Néha hurkot vet a zsinég, összegubancolódik az idő, hogy aztán megint kismuljon, s egyenesen vezessen tovább. Meddig? Amíg Isten napja világot nem gyújt a szememben.”

Bár a regény az első oldaltól az utolsóig izgalmas, cselekményes, a középkori kulissza hiteles és korhű, a *Bogárvérrel* kulcsa és aktualitása ezekben a mondatokban rejlik. Minden ember számára fontos

és gyötrelmesen megválaszolható – ha egyáltalán megválaszolható – kérdés, hogy mit keres ezen a világon, mire rendeltetett. Tudható, hogy Horváth Péter eredetileg M. S. mesterről tervezett nagyregényt írni, azonban olybá tűnik, Nyulacska ellopta a művész helyét, e

könyvben legalábbis: a mester ugyanis csak a történet végén kerül elő. Tudható azonban az is, hogy M. S. mester a következő regényben megfesti ama híres képeket, melyek majd a selmeci Katalin-templom főoltárát díszítik.

GÁSZ BOGLÁRKA

(*Noran Libro Kiadó, Budapest, 2011, 448 oldal, 3800 Ft*)

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ:
Tábori posta

Vári Fábíán László könyvének történetfüzérét az idegenben szolgáló, katonai éveit (jobbára) az NDK-ban töltő szerzői alteregó, Fábíán László első személyben megszólaló élmény-